

עוון אלקנים

K31

מסביב לשלחן השבת

בתחילת פְּרָשְׁתִּנוּ מסופר על יַעֲקֹב אַבְיֵנוּ בְּדִרְכוֹ לְבֵית לָבָן, שֶׁם פָּגַשׁ אֶת רַחֵל לֵיד הַבָּאָר וּבִהְמִשָּׁד מְסוּפָּר: "וַיֵּאָהֶב יַעֲקֹב אֶת רַחֵל... - יַעֲקֹב מִבְּקֵשׁ מִלָּבָן שִׁיתָן לוֹ אֶת בִּתּוֹ לְאִשָּׁה.

חַז"ל מְסַפְּרִים לָנוּ שֶׁיַּעֲקֹב בִּקֵּשׁ מִרְחֵל שֶׁתֵּנְשָׂא לוֹ וְהָיָה הַסְכִּימָה, אָבֵל הָיָה הַזְהִירָה אֶת יַעֲקֹב שֶׁאֲבִיהָ לֹא יִסְכָּם שֶׁהִיא תִּתְחַתּוּ לִפְנֵי אַחֻתָּהּ הַגְּדוֹלָה, וְהָיָה יִרְמָה אוֹתוֹ וַיַּחֲלִיף בִּינָהּ וּבִין לֵאמֹה אַחֻתָּהּ בְּיוֹם הַחֲתָנָה. לָכֵן - יַעֲקֹב "מְסַר סִימָנִין לְרַחֵל" - עֲשָׂה בִּינִיהֶם סִימָן מוֹסָפֶם שֶׁפֶּאֶשֶׁר יִכְנָסוּ לַחֲפָה, הוּא יִסְמָן לָהּ וְהִיא תִּסְמָן לוֹ בַּחֲזָרָה. כְּשֶׁקָרַב מוֹעֵד הַחֲתָנָה, חֲשָׁשָׁה רַחֵל אֲמִנּוּ שֶׁאַחֻתָּהּ תִּתְבַּיֵּשׁ כְּשֶׁיַּעֲקֹב יִבְקֹשׁ מִמֶּנָּה אֶת הַסִּימָנִים, לָכֵן הָיָה מְסַרָה אֶת הַסִּימָנִים לְרַחֵל!

וְכֵן מוּבָאִים דְּבָרֶיהָ בַּמִּדְרָשׁ (אִיכָּה): "וְרַחֲמֵתִי עַל אַחֻתִּי שֶׁלֹּא תִצָּא לְחָרָהּ (תִּתְבַּיֵּשׁ), וְלַעֲרַב חֲלָפוֹ אַחֻתִּי לְבַעֲלִי בְּשָׁבִילִי, וּמִסְרָתִי לְאַחֻתִּי כֹל הַסִּימָנִין שֶׁמִּסְרָתִי לְבַעֲלִי כְּדִי שֶׁיִּהְיֶה סָבוּר שֶׁהִיא רַחֵל... וְגַמְלָתִי חֲסֵד עֲמָה, וְלֹא קָנָאתִי בָּהּ וְלֹא הוֹצֵאתִיהָ לְחָרָהּ". רַחֵל אֲמִנּוּ מוֹכֶנֶה לְנוֹתֵר עַל אֶהוֹב לָבָה יַעֲקֹב, כִּי כְּדִי שֶׁאַחֻתָּהּ לֵאמֹה לֹא תִתְבַּיֵּשׁ!

מַעֲשֶׂה זֶה הָיָה כֹּל-כֵּךְ מִיּוֹחַד, שֶׁבְּזָכוֹת וְתוֹר זֶה שֶׁל רַחֵל לְאַחֻתָּהּ, רַחֵם הַקְּב"ה עַל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁצִּיָּאוּ לְגִלּוֹת בְּאַרְצוֹת הַגּוֹיִים, וְאָמַר: "בְּשִׁבְלֶךְ רַחֵל אֲנִי מַחְזִיר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְמִקְוָמָם" - הַגְּאוּלָּה תִּהְיֶה בְּשִׁכָּר הַתּוֹרָה שֶׁל רַחֵל לְאַחֻתָּהּ, שֶׁנֶּאֱמַר: "יְקוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים רַחֵל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ... כֹּה אָמַר ה' מְנַגֵּי קוֹלֶךְ מִבְּכִי וְעֵינֶיךָ מִדְמָעָה כִּי יֵשׁ שָׁכָר לְפַעֲוֹלֶתְךָ... וְיֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ, נֹאֵם ה' וְיִשְׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלִים".

לְמִדּוֹ מִכָּאן, יְלָדִים יִקְרִים, עַד כִּמָּה גְּדוֹלָה הַחֲשִׁיבוּת שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַיִּחְסָד הָאוֹהֵב לְקִרְבָּנֵינוּ וְחִבְרֵינוּ, שֶׁהִרְיָ "דָּרָךְ אֶרֶץ קְדֵמָה לְתוֹרָה". אִם בְּמִצְוֹת שֶׁבִּין אֲדָם לְחִבְרוֹ נִשְׁתַּפֵּר, בְּעֶזְרַת ה' הַגְּאוּלָּה תִּשְׁלָמָה תִּגְעִיעַ מִהֵרָ יוֹתֵר.

מה רבו מעשיך ה'...

בְּמִשָּׁד הַיּוֹם חוֹלָפִים לִנְגֵד עֵינֵינוּ צְבָעִים, מִקּוֹמוֹת, הַמּוֹנִי אֲנָשִׁים, חִיּוֹת וְעוֹד אֵינְסוֹף דְּבָרִים. מָה הָיָה קוֹרָה אֵלּוֹ הֵינֵינוּ זוֹכְרִים פְּשׁוּט הַכֹּל?

סָבִיר לִהְיוֹת שֶׁהֵינֵנוּ "מִשְׁתַּגְּעִים" מִכְּמוֹת הַמִּידָע. אִם הָיָה קוֹרָה הַפּוֹךְ וְלֹא הֵינֵנוּ זוֹכְרִים כָּלֵךְ מָה הָיָה עוֹבֵר עֲלֵינוּ?

לְמַזְלָנוּ, הַסִּבָּה חָנוּ אוֹתֵנוּ בְּזַכָּרוֹן, שֶׁהוּא כְּלִי נִפְלָא וּמֵאֵד חָשׁוֹב לְכָל הַפְּעִילוֹת הַיּוֹמִיּוּמִית שֶׁלָּנוּ וְהוּא מְכִיל חֵלֶק קָטָן מִכְּמוֹת הַמִּידָע הַעֲצוּמָה שֶׁאֵנוּ חֲשׁוּפִים אֵלֶיהָ. הָאָדָם יָכוֹל לֹאֲכֹס בְּזִכְרוֹנוֹ מֵאֲגָרִי מִידָעִים בְּהִקְפָּם. אָךְ לֹא פְחוֹת חֲשׁוֹב - דּוֹקָא לְהַשְׁכִּיחַ, זֹאת עַל מִנֵּת שֶׁלֹּא נוֹצֵף לֹא לֵרֶךְ בְּכָל פֶּרֶט שֶׁאֵנוּ רוֹאִים אוֹר נִחְשָׁפִים אֵלָיו.

הַזַּכָּרוֹן מִשָּׁג עַל דִּי שִׁטוֹת פְּשׁוּטוֹת: לִפִּי רִיחַ, מְנַגִּינָה, צְבָע אוֹ מְקוֹם. אִם נִפְּרִיר אֶת הַזַּכָּרוֹן הָאֶפֶרֶנִי לָנוּ, נוֹכַח לַהֲעֹזֵר בּוֹ וּלְשַׁפֵּר אֶת הַלְמִידָה וְאֶת אִיכוֹת חֵינֵנוּ. הַזַּכָּרוֹן לְטוֹן קָצֶר - נִמְשָׁךְ לְשׁוֹעֵת בּוֹדְדוֹת, וְכֵן הַכְּרָעָה בְּמִחְשַׁבְתָּנוּ יָכוֹלָה לָגֵרֶם לֹאֲבָדָנוּ. הַזַּכָּרוֹן לְטוֹן אֶרֶץ - יָכוֹל לְהַשְׁמֵר יָמִים, שָׁנִים וְנֶאֱפֹלוּ כֹל יָמֵי חֵינֵנוּ.

כֵּךְ שֵׁשׁ יוֹתֵר רָצוֹן לְזָכֵר, הַזַּכָּרוֹן מֵאֲחָסוּן זְמַן רַב יוֹתֵר. לְמִשָּׁל, לִפְנֵי הַמִּצָּאת הַפְּלֶאפּוֹן, כָּל אֶחָד יָכוֹל הָיָה לְזָכֵר לְעֲצֻמוֹ עֲשׂוֹרֹת וְנֶאֱפֹלוּ מֵאוֹת מִסְפָּרֵי טֵלֶפּוֹן, וְאֵלּוֹ בְּיוֹם כְּמַעֲט וְאֵינוּ נִדְרֵשׁ לָכֵן, מִשׁוֹם שֶׁהַמְסַפְּרִים מֵאֲחָסִינִים בְּמִכְשִׁיר עֲצֻמוֹ, לָכֵן מִי זוֹכֵר?...

מי אני?

1. אֲנִי מֵאֵד עֲנִיָּה

2. שְׁמִי אֵינוּ עוֹלָה בְּקֶנֶה אֶחָד עִם מַעֲשִׂי

3. אֲנִי אוֹמֵר לָכֵם שֵׁשׁ גְּמוּל

- הַיְכָלִית לְהַסְבִּיחַ סִפְרִי:
- 1. רִבְקָה
- 2. אֲמֵלֶכֶךְ
- 3. נְשׁוֹת יוֹשֵׁב
- יְחִיּוּת פֶּת מֵאִיר
- וּפְסוּת פֶּת מֵאִיר
- מִזְכָּר
- מִזְכָּר קָלִין - יְרוּשָׁלַיִם

גדולי ישראל

לִפְנֵי 157 שָׁנָה, נוֹלַד רַבֵּינוּ חַיִּים מְבַרִּיסק, אָבִי שִׁיטַת הַלְמָדוֹת הַיְּשִׁיבִיתִית בְּדוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים. עוֹד מִשְׁחַר יְלָדוּתוֹ, גִּילָה רַבִּי חַיִּים פְּקוּחוֹת וְחִרְפוֹת שֶׁלֹּא לָפִי גִילוֹ.

רַבֵּינוּ לָמַד תּוֹרָה בְּעֶקֶר אֶצֶל אָבִיו הַגָּאוֹן רַבִּי יוֹסֵף דָּב סוֹלוּבִיצְיִיק שְׂנוֹדָע כְּאֶחָד מְגִדּוֹלֵי אוֹתוֹ הַדּוֹר.

עוֹד מִצְעִירוֹתוֹ פָּתַח רַבִּי חַיִּים לְעֲצֻמוֹ שִׁיטָה מְחֻדָּשֶׁת לְלַמּוֹד הַגְּמָרָא. רַבֵּינוּ סָבַר שֵׁשׁ לְמַצֵּא אֶת הַהֲגִיוֹן הַעוֹמֵד מֵאַחֲרוֹרֵי פֶסְקֵי הַגְּמָרָא וְהִרְאִשוּנִים, וְנוֹדַע בְּשִׁיטָתוֹ הַגָּאוֹנִית בְּלַמּוֹד הַגְּמָרָא.

פַּעַם הַסְבִּיר אָבִיו הַגָּאוֹן אֶת הַהֲבָדִלִים בֵּין שִׁיטָתוֹ לְשִׁיטַת בְּנוֹ וְאָמַר: כְּשֶׁאֲנִי מוֹסֵר שְׁעוֹר וּמִיָּשְׁוֶה מִקְשָׁה עָלֶי קִשְׁיָה טוֹבָה, אֲנִי שְׂמַח שֶׁתִּכְרַצְתִּי לוֹ אוֹתָהּ. אָךְ כְּשֶׁבִּנִי מוֹסֵר שְׁעוֹר וּמִיָּשְׁוֶה מִקְשָׁה, אֵין שׂוֹם שְׂמָחָה, בֵּינוֹן שְׁבִנִי מוֹכִיחַ שֶׁאֵף קִשְׁיָה לֹא הִיָּתָה כָּאֵן מִלְּכַתְחֻלָּה...

רַבֵּינוּ נִשָּׂא לְבִתּוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן רַבִּי רַפָּאֵל שְׁפִירָא, שְׁעַם הַשָּׁנִים הָיָה רַב יְשִׁיבַת וּלְוֹלָזִין. מִלְּבַד גְּאוּנוֹתוֹ, נוֹדַע רַבֵּינוּ בְּצִדְקוֹתוֹ הַרְבֵּה, הָיָה מְפָרָר כָּל כֶּסֶף לְצִדְקָה. לְמִרּוֹת שֶׁהָיָה מִשְׁתַּכָּר יִנְה מִפְּרָנְסָתוֹ, הָיָה חֲסַר פְּרוּטָה וְלֹא הָיָה מְסָל לְשִׁכָּב לִישׁוֹן, אִם יָדַע שֵׁשׁ אִיזְשָׁהוּ עֵנִי שְׂאִין לוֹ קוֹרֵת גַּג לְרִאשׁוֹ.

שִׁיטָתוֹ הַלְמָדִינִית, הַתְּפָרָסָה בְּכָל רַחֲבֵי עוֹלָם הַתּוֹרָה וְקָמוּ לוֹ יוֹרָשִׁים רַבִּים שֶׁלְמָדוֹ תּוֹרָה עַל פִּי דְרָכּוֹ. בְּשָׁנַת תַּרע"ח (לִפְנֵי 92 שָׁנָה) הִלָּךְ הַצִּדִּיק לְעוֹלָמוֹ. הוּא עֲצֻמוֹ הַעֲלָה עַל הַכֶּתֶב רַק מַעֲט מִחֲדוּשָׁיו שֶׁהַתְּפָרָסְמוֹ אַחֲרֵי מוֹתוֹ.

זְכוּתוֹ תִּגָּן עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

את התשובות והתשובות: או בדואר אלקטרוני: tairneri@gmail.com 08-6610015

ילדי שעשועים

כיצד משכימין קום

רַבִּי סַלְמֹן מוֹצִיפִי, בְּהִיּוֹתוֹ יָלַד כָּאֵה אֶת אָבִיו קֶם מִיָּד לִלְלָה בְּשִׁעַת חֲצוֹת, וְהוֹנֵה בְּתוֹרָה עַד הַבֶּקֶר. בִּקֵּשׁ הַנַּעַר מִחוּרָיו:

"גַּם אֲנִי רוֹצֶה לְקוֹם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וּלְהַתְמִיד בְּלַמּוֹד הַתּוֹרָה!"

שְׁמַעוֹ הַחוּרִים אֶת בִּקְשָׁתוֹ הֵב וְחָשְׁשׁוּ לְבְרִיאוֹתוֹ. "צִעִיר אַתָּה", אָמְרוּ לוֹ, "וְעוֹלָךְ לִישׁוֹן בְּלִילוֹת. אִם תִּמְעַט בְּשָׁנָה בְּלִילָה - יִחַלֵּשׁ גּוּפְךָ, וְגַם בְּיוֹם לֹא תוֹכַל לְלַמֵּד".

לֹא רָצָה סַלְמֹן לְצַעַר אֶת הוּרָיו, אָךְ בְּכָל לַבּוֹ רָצָה לְקוֹם בְּעוֹד לַיְלָה וּלְלַמֵּד תּוֹרָה. לָבוּ הַסָּקוֹן נִמְלָא בְּמִחְשַׁבּוֹתָיו:

"אֵיךְ אֶקוֹם בְּלִי שְׂאִבִּי וְאֲמִי יִרְגִּישׁוּ בְּדִבְרִי? אֲנִי רוֹצֶה מֵאֵד לְהַתְעוֹרֵר בְּלִילָה וּלְלַמֵּד, אָךְ בְּלִי לְצַעַר אֶת אָבָא וְאֲמָא". חָשַׁב הַנַּעַר וּמִצָּא עֲצָה: מִיָּד לִילָה, לִפְנֵי שֶׁיִּכָּב לִישׁוֹן, הָיָה סַלְמֹן לוֹקֵחַ חֲבֵל אֶרֶץ, קוֹשֵׁר אֶת קְצָהוּ הָאֶחָד לְבָרִים הַדֶּלֶת וְאֶת קְצָהוּ הַשֵּׁנִי שֶׁל הַחֲבֵל הָיָה כּוֹרֵךְ סָבִיב יָדוֹ.

בַּחֲצוֹת לַיְלָה, כְּאֶשֶׁר אָבִיו שֶׁל סַלְמֹן הָיָה מוֹשֵׁךְ אֶת הַבָּרִים כְּדִי לִפְתֹּחַ אֶת הַדֶּלֶת, הָיָה הַחֲבֵל הַקָּשׁוּר לְבָרִים נִמְשָׁךְ אֵף הוּא וּמִוִּשָּׁךְ אֶת יָדוֹ שֶׁל הַיָּלָד. סַלְמֹן, שֶׁהָיָה לָשׁוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, חָשׁ בְּמִשְׁכִּיכַת הַיָּד וְהַתְעוֹרֵר מִיָּד.

אָבָא הִלָּךְ בָּבֵר לְבֵית הַנְּסִיחָה, אָמָא יִשְׁנָה וְסַלְמֹן בֵּן הַתִּשְׁעָה מִהֵרָ לְטוֹל יָדָיו, לְהַתְלַבֵּשׁ וְאֵז הִלָּךְ אֵף הוּא לְבֵית הַנְּסִיחָה. שֶׁם הָיָה יוֹשֵׁב עַל סִפְסָל מְסַתֵּר, לוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל בְּאֵין רוֹאִים.

כֵּן, מִיָּד לַיְלָה, הָיָה סַלְמֹן קֶם בַּחֲצוֹת לַיְלָה, וְלוֹמֵד עַד אוֹר הַבֶּקֶר.

פַּעַם אַחֲת, שֶׁם הָאֵב לָב לְחַבֵּל הַקָּשׁוּר לְבָרִים, וְגַלָּה כִּי חֲבֵל זֶה קָשׁוּר, בִּקְצָהוּ הַשֵּׁנִי לִידוֹ שֶׁל סַלְמֹן בְּנוֹ, וְגוֹרִים לְסַלְמֹן לְהַתְעוֹרֵר בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה. חָס הָאֵב עַל שְׁנַת בְּנוֹ הַסָּקוֹן, וְנִתְקַן אֶת הַחֲבֵל מִן הַבְּרִיחַ.

דָּאָג סַלְמֹן: "מָה אֶעֱשֶׂה עֲכָשָׁיו? אֵיךְ אֶתְעוֹרֵר בְּלִילָה בְּלִי שְׂאִבָּא וְאֲמָא יִרְגִּישׁוּ?" הוּא חָשַׁב וְשׁוֹב מִצָּא עֲצָה: חֲבֵר הָיָה לוֹ שֶׁהָיָה מִתְמִיד בְּלַמּוֹד הַתּוֹרָה, וְהָיָה נוֹהֵג לְקוֹם בַּחֲצוֹת וּלְלַמֵּד. מִיָּד לַיְלָה הָיָה סַלְמֹן לוֹקֵחַ חֲבֵל, קוֹשֵׁר אֶת קְצָהוּ הָאֶחָד עַל יָדוֹ, וְאֶת קְצָהוּ הַשֵּׁנִי הָיָה מִשְׁלָשֵׁל דְּרָךְ הַחֲלוּץ עַד לְחֻרָבוֹ.

הַחֲבֵר הַמִּתְמִיד, שֶׁהָיָה עוֹבֵר בְּחֻרָב בְּאִישׁוֹן לַיְלָה, הָיָה מוֹשֵׁךְ אֶת קְצָה הַחֲבֵל, וּמַעִיר אֶת סַלְמֹן הֵם אֶת שְׁנָתוֹ בְּבִיתוֹ.

תּוֹרֵךְ דְּקוֹת סְפּוּרוֹת וְטַל סַלְמֹן אֶת יָדָיו, הַתְלַבֵּשׁ וְיָרַד לְחֻרָבוֹ. כֵּן פָּסְעוּ חֲרַשׁ סַלְמֹן וְחִבְרוֹ לְעֶבֶר בֵּית הַמִּדְרָשׁ, שֶׁם הָיוּ יוֹשְׁבִים בְּהַחֲבָא, וְלוֹמְדִים עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר. הֵם לָמְדוּ בְּמִשָּׁךְ שְׁעִתִּים מוֹסֵר וְאַחֵר כֵּן גְּמָרָא וּמְפָרָשִׁים וְשׁוֹב סִפְרֵי שֶׁבֶט מוֹסֵר: רֵאשִׁית חֲקֻמָּה, חוֹבֵת שֶׁלְכָבוֹד וְיָדְעוּם בְּעַל-פֶּה.

שָׁנִים עָבְרוּ, וְהַנַּעַר סַלְמֹן גָּדַל לְגֵאוֹן בְּתוֹרָה, בְּנִיגָלָה וּבְנִסְתֵּר. הָלֵא זֶהוּ הַמְּקַבֵּל וְהַגָּאוֹן רַבִּי סַלְמֹן מוֹצִיפִי, זְכוּתוֹ תִּגָּן עֲלֵינוּ אָמֵן.

(מִתּוֹר: "יְלָדֵי שַׁעֲשׁוּעִים")

נקודת אור - הרב אמיר בן דוד שליט"א

הסיבוכים בבניין האומה

מדוע הכל מסובך ובעקמומיות? וכי אי אפשר שהדברים יתנהלו "חלק" ו"בדרך ישרה"? מדוע לא נולד יעקב בכור ואז היה מקבל את ברכת הבכור מאביו, באופן טבעי ובלי בעיות? מדוע כל התסבוכות של לאה ורחל? האם מחויב שהכל יהיה בפיתולים וקשיים?

כמו בראשית בניין האומה, כך גם בבניין הסופי, בניין הבית השלישי ושיבת ציון מלווים קשיים, ומעקשים, עד כדי ייאוש של אי מי מאיתנו. האם נזכה לכך אנו או בנינו? מחד, התנועה הגדולה של שיבת ציון - התקדמות במהלכי הגאולה כגון הקמת המדינה, שחרור חלקי מולדת במלחמת ששת הימים, מפעל ההתנחלות בכל יהודה, שומרון ועזה. אך יחד עם זאת, נסיגות ומסירת חלקי מולדת, פינוי יישובים והמשך שלטון חילוני במערכות השונות, מדוע זה צריך להתנהל כך?

בתחבולות תעשה לך מלחמה

אלא, שצריכים אנו להבין שמאז חטא אדם הראשון, שבו הטיל הנחש זוהמה בחוה, ועד שיתגלה מלך המשיח במהרה בימינו, שישחט את הנחש ויבטל את הרע מן העולם - יש לנו מלחמה מתמדת מול כוח טומאת הנחש שבעולם. עשיו הוא שלקח את כל הטומאה איתו, על כן יצא ראשון ובוזה נתן ליעקב לצאת אחריו, נקי, טהור וקדוש כשכל הלכלוך, הטומאה והרוע יצא איתו.

הבכורה והברכה מגיעים ליעקב, אך אי אפשר להילחם ברוע חזיתית ודווקא "בתחבולות תעשה לך מלחמה" (משלי כד, ו). כאשר הרע החלש, בלי שהוא יודע ומצפה, דווקא אז צריך יעקב לחטוף חזרה את ניצוצי הקדושה ואת הברכה אשר לקח הנחש בעורמה. גם כאשר יצחק מברך את יעקב

ונותן לו את ברכת אברהם - עשיו לא יודע מכך כלום, הוא חושב שקיבל את ברכת אביו לקחת אשה מבנות לבן ותו לא, "וירא עשיו כי בכך יצחק את יעקב ושלח אותו פדנה ארם לקחת לו משם אשה..." (בראשית כח, ו).

מלחמת יעקב ברע רק התעצמה כאשר הגיע ללבן. איך יוציא מעומק הרע את שתי בנותיו? הרי שתיהן צריכות לבנות את בית ישראל ואילו לבן אינו חפץ בכך! יעקב מבקש רק את רחל ולבן נתן לו את לאה

ואח"כ את רחל וחשב שבכך "סידר" את יעקב. גם כאשר עוזב יעקב את לבן, גאלץ הוא לברוח ולגנוב את דעתו, אחרת היה לבן עושה ליעקב "תרגילים" למנוע ממנו לחזור לארץ כנען.

כך גם בגאולתנו. מסביר הגר"א (ע"פ "קול התור"),

ששיבת ציון בעיקרה באה דוקא ע"י "חילונים", שאינם רוצים חלק בתורת משה, כיון שאם ההתעוררות הגדולה היתה ברצון גלוי, כדי לבנות את בית המקדש, התנגדות עמי העולם למהלך היתה כה עזה שבדרך טבעית היא לא היתה צולחת.

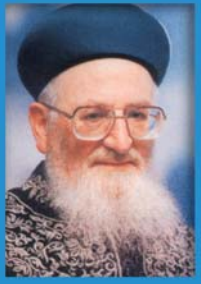
כך גם הוקמה המדינה על חורבות גלות אירופה ועם כל זה היו מדינות רבות שהתנגדו. כך גם ההתנגדות למפעל ההתנחלויות, אשר כל העולם מבין שמשמעות ההתנחלויות היא האמונה שכל ארץ ישראל הובטחה לעם ישראל ע"י הקב"ה ורק לעם ישראל ומגלמת בתוכה את הציפייה לבניין בית המקדש השלישי בירושלים. מכאן ההתנגדות העזה מכל העולם לבניינה של ירושלים. כמו שמהלך הגאולה הכללי הוא בדרך נפתולים, כך מהלך גילוי מלך המשיח, הוא בדרך של סתר והסח דעת עד ש"פתאום יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים

לאור ההלכה - מפסקי מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל

עוד מהלכות שבת

יש נשים הנותנות צדקה לפני הפרשת חלה, טבילת מצווה והדלקת נר שבת וסימנן: **חנ"ה** - חלה - גדה - הדלקת הנר. (דרכי הלכה סי' ע"ב)

יש שכתבו לאפות שלושה לחמים לשבת בשלושה גדלים שונים לסעודת הלילה, סעודת היום וסעודה שלישית ואין אנו נוהגים בזה (כה"ח רמ"ב, ח'). אך נוהגים ליקח 12 חלות קטנות כמנהג האר"י ז"ל. וכשהאשה אופה חלות לביתה, טוב שתאפה 12 חלות. (שם, שם) יש לטעום בערב שבת את התבשילים שנעשו לשבת. גם מי

שיושב בתענית יחיד בערב שבת, יטעם ממאכלי שבת - אך לא יבלעם. (שם) אפילו עני שבישראל יזדרז ויתאמץ לענג את השבת. ואם אין לו כלל והוא מתפרנס מן הצדקה, ייקח כדי מזון ג' סעודות לעונג שבת. אך אם יש לו בצמצום כדי מזון ב' סעודות משלו, לא ייקח מהצדקה בכדי לענג את השבת או לצורך סעודה שלישית. אך גבאי הצדקה חייבים ליתן לו עבור ג' סעודות ויש אומרים גם עבור סעודה רביעית. (כה"ח ס"ק, ט"ז) ובעניין הלואאה, הכל לפי בטחונו של האדם. (שם, שם)

נערך בידי הרב טל חיימוביץ'

מכון "אבי'ה" - הרב סעדיה דגן שליט"א

הסרגל שלך קובע

אב ובנו טיילו בין ההרים, פתאום הבן נפל וצעק: איייייי!!! להפתעתו, ממקום כלשהו מבין ההרים, הוא שמע קול חוזר "איייייי!!! מסוקרן מאוד, הילד צעק: מי שם??? וקיבל תשובה: "מי שם"???

הילד כעס על התשובה שקיבל וצעק: "אתה פחדן"!!! וקיבל תשובה: "אתה פחדון!!!"

הילד פנה ושאל את אביו: אבא מי זה? האב חיך ואמר לו: "בן, שים לב, האב צעק אל ההר: "אתה מיוחד"!!! והקול ענה לו: "אתה מיוחד"!!! שוב האב צעק אל ההר: "אתה מאוד מוצלח"!!! והקול ענה לו: "אתה מאוד מוצלח"!!! הילד היה נראה מופתע ומבולבל. האב הסביר: "האנשים קוראים לזה: הד, אך באמת זה "החיים"!!! "הם מחזירים לך את כל אשר אתה אומר או עושה..." החיים הם השתקפות של המעשים שלנו. אם אתה רוצה שמחה, תפיץ יותר שמחה סביבך, אם רצונך ישרות וכנות תתנהג בישירות בכנות, אם אתה רוצה לקבל חיור, אז תחייך! היחס הזה נוגע לכל דרכי ההסתכלות על החיים, החיים יתנו לך בחזרה את אשר אתה נתת. החיים שלך, הם לא משהו אקראי, הם ההשתקפות של עצמך. אם אתה לא אוהב את אשר אתה מקבל, תבדוק את מה שאתה נותן".

יחס גורר יחס' הוא ביטוי ידוע ומובן, אך לקבוע שהאדם - הוא הקובע את היחס של העולם כלפיו, לקבוע שהאדם הוא המקור למה שקורה לו, זו הנחה שקשה בדרך כלל לקבלה. האם באמת כל מה שקורה לנו הוא רק "הד" - קול חוזר למה שאנו עושים אומרים או חושבים!? הרי כל אחד פוגש אנשים שפוגעים, מעכבים, הורסים ואפילו בכוונה?!

על כך ענה פרופ' ויקטור פרנקל ("האדם מחפש משמעות") ביום הולדתו ה-84: **"אפשר ליטול מאיתנו את הכל כמעט - את בריאותנו, את רכושנו, את כבודנו, את חירותנו וגם את היקר לנו. חוץ מדבר אחד - את החופש להחליט איך להגיב למצבי החיים שלנו. אנו אדונים על גורלנו ולא קורבנותיו"**.

על כך ענה פרופ' ויקטור פרנקל ("האדם מחפש משמעות") ביום הולדתו ה-84: **"אפשר ליטול מאיתנו את הכל כמעט - את בריאותנו, את רכושנו, את כבודנו, את חירותנו וגם את היקר לנו. חוץ מדבר אחד - את החופש להחליט איך להגיב למצבי החיים שלנו. אנו אדונים על גורלנו ולא קורבנותיו"**.

זאת בדעתו כאמת, ועל פיה הוא בונה את כל היחס שלו לתלמידים. לכן, כאשר תלמיד 'גבוה' לא מצליח הוא רואה זאת ככישלונו האישי ועושה הכל כדי שהתלמיד יבין. היחס המאיר והאמון שהוא משדר מעורר בתלמיד אמון שהוא מסוגל להצליח והתלמיד מתחיל לשאול, לבקש עזרה, להתמודד באופן גלוי ואמיתי והוא מגיע להצטיינות. לעומת זאת, התלמיד המצטיין מהשנה הקודמת שדורג כ"חלש ונמוך" נדחה על ידי המורה באמירה "ממילא הוא חלש", לכן התלמיד בא לאכזבה כשלא נותנים לו הזדמנות להביע את עצמו ומתעלמים ממנו, הוא מתוסכל עד ייאוש והוא מפסיק ללמוד. אכן, "הנבואות מגשימות את עצמן" - ה'הד' ששידרנו חוזר אלינו.

ה'נבואות מגשימות את עצמן' הן כלפינו, הן כלפי ילדנו, חברנו ומדינתנו. אנו בוחרים עמדה פנימית ומשדרים אותה, במודעות ושלא במודעות ומקבלים 'הד' חוזר של ראיות ממשיכות במציאות. מי יתווכח עם "עובדות ברורות"? עלינו להיזהר מאוד מההוכחות שהמציאות מספקת לנו, כי הכלל האלוקי אומר: "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו", לטוב ולמוטב.

מהו היתרון שהמציאות פועלת כ'הד'? ה' ברחמיו נתן לנו את היכולת לזהות מתוך האירועים, האמירות והמעשים הפוקדים אותנו בחיי היום יום, את ההד החוזר מהתנהגותנו, את המידה שבה אנו מודדים. בכך ניתנה לנו האפשרות לתקן את 'סרגל המדידה' שלנו, תיקון אשר ישתקף בכל המציאות ויחזור אלינו כהד, כחיים מתוקנים. העולם הוא מארג אחדותי, כלים שלובים - שינוי באדם משתקף ומהדהד בכל הבריאה,

לכן - "ברצות ה' דרכי איש, גם אויביו ישלים איתו" (משלי טז). כיצד ניתן להסביר תופעה מדהימה זו, אשר הצליחו להוכיחה בכל מדינות העולם, באלפי כיתות? המורה המקבל את הרשימה המדווחת מי התלמידים הגבוהים ומי החלשים, קובע

מיון זה הוא ביטוי ידוע ומובן, אך לקבוע שהאדם - הוא הקובע את היחס של העולם כלפיו, לקבוע שהאדם הוא המקור למה שקורה לו, זו הנחה שקשה בדרך כלל לקבלה. האם באמת כל מה שקורה לנו הוא רק "הד" - קול חוזר למה שאנו עושים אומרים או חושבים!? הרי כל אחד פוגש אנשים שפוגעים, מעכבים, הורסים ואפילו בכוונה?!

מכון אבי'ה - מאמנים באמונה | לבירורים ותגובות - 02-6567787 | דוא"ל: avia@dolev.org כתובת האתר: www.avianet.co.il נפתחים קורסים נוספים לנשים בירושלים (בוקר ואחריה"צ) ובגבעת שמואל (אחריה"צ)

"צדיק כתמר יפרח" - מדברי מורנו ורבנו הרב ניר בן ארצי שליט"א

כרחל וכלאה אשר בנו שתיהן את בית ישראל

רבקה היתה עקרה ורק לאחר כעשרים שנות נישואין ילדה תאומים, את יעקב ועשיו. גם לבן אחיה, היה עקר ולו נולדו תאומות לאה ורחל כך שבאופן טבעי היו דיבורים על כך, שהגדולה תינשא לגדול והקטנה לקטן, לאה לעשיו ורחל ליעקב. אך "רבות מחשבות בלב איש ועצם ה' היא תקום" והקב"ה סובב שיעקב ייקח את הבכורה מעשיו, שבאותו הזמן היה אחר הריגתו של נמרוד ואנשיו. כך שכשהגיע ליעקב, היה כה מותש עד שהסכים למכור את בכורתו עבור נזיד עדשים.

כאשר יצחק רצה לברך את עשיו, עיקר העניין היה לברך את הבכור ולכן כשקיבל יעקב את הבכורה, היה לו את הכוח והזכות לקבל את ברכת הבכור. יצחק רצה לברך את עשיו וברך את יעקב, מכאן יצא שהבכור לקח את ברכת הבכור ויעקב לקח את שלו.

הברכה אשר נלקחה במרמה מאדם הראשון ע"י הנחש, שבה וחזרה למקומה, דהיינו ליעקב באותה הדרך. רבקה שולחת את יעקב אל לבן אחיה, גם כדי להינשא עם בנות לבן וגם כדי להביא מרחל ומלאה, אלא נשמות גבוהות

להישמר מפני עשיו. גם שם סובב הקב"ה, שיעקב יישא את לאה ראשונה ורק אח"כ את רחל שאותה אהב יותר, על מנת שעשיו לא ייקח את לאה וגם מכיוון שאם היה יעקב נושא את רחל ראשונה, הוא לא היה מסכים לשאת גם את לאה ואז בניין הנשמות והצאצאים של יעקב היה חסר.

ללבן היו מחשבות עקומות, אך רחל אשר נתנה את הסימנים ללאה אחותה, ידעה ברוח קודשה כי תינשא אח"כ גם היא ליעקב. רחל אהבה את לאה שהיתה תאומתה ודמעתה היתה מצויה, אך כוונותיה של רחל היו טהורות וקדושות. כוונת רחל היתה שגם לאה תזכה לבנים מיעקב, כדי שִׁיָּבְנוּ כל שנים עשר שבטי י-ה מיעקב.

זהו המקרה היחיד בעולם שאשה תיתן את בעלה לעתיד לאחותה התאומה, בלי שום קנאה ובלי שום אינטרס אישי. בנוסף לכך, רחל ולאה אף נתנו את שפחותיהן ליעקב כדי שיצאו לעולם כל סוגי הנשמות של עם ישראל. יעקב אבינו הקדוש, התמים והטהור לא היה יכול להביא מרחל ומלאה, אלא נשמות גבוהות

למעוניינים בפגישה עם **הרב ניר בן ארצי שליט"א** להתייעצות וברכה ניתן להתקשר לטל' 599-599-599 1 בין השעות 10:00 ל-15:00 בימים א'-ה'

צוהר לתיבה - הרב חנן חסן שליט"א

"ויצא יעקב מבאר שבע" או "וילך חֲרָנָה" - מה חשוב יותר?

על דרך פנימיות, שם הפרשה מלמד על מהותה. מדוע איפוא נקראה הפרשה **וַיֵּצֵא**, כאשר יעקב נצטווה דוקא ללכת? ולמה נזכרת עיר המוצא, כאשר היעד הוא **חֲרָן**, המקום בו מתרחשת הפרשה לאורך כעשרים שנה, בהן בונה יעקב את משפחתו? אם לפי חסידות, עלינו "לחיות את הפרשה", מהו המסר שיש בה בעבורנו כיום?

על **יצירתו** של יעקב **מבאר שבע**, מחיל **הרבי מליובאוויטש** את האמרה "מעשה אבות סימן לבנים" ואומר שיש כאן הוראה לבנים, לבני ישראל בעבודתם. הבאר מייצגת מקור לחיות האלוקית, כפי ש**מְלִין** הקב"ה, "אותי עזבו **מקור מים חיים**, לחצוב להם **בִּארֹת... נשברים**". שמה של **באר שבע**, לא ניתן לה בשל **שבע הכנשות** שנתן אברהם לאבימלך, כפי שנוטים לחשוב בטעות, אלא "כי שם **נשבעו** שניהם" (מלשון **שבועה**). מובא בגמרא, שלפני שהאדם (נשמתו), יורד לעולם הזה, "**משביעים** אותו, תהי צדיק ואל תהי רשע...".

"ויצא יעקב **מבאר שבע** וילך **חרנה**", מסמל את ירידת הנשמה, אל העולם הזה, אל תוך הגוף. הנשמה היוצאת ממקור החיות, ממנו "נשאבות" הנשמות, **מבאר שבע**, מהמקום הגבוה בו **משביעים** אותן כנ"ל. מוסבר בספר התניא, כי בטרם ירדתה, **מְשֻׁבְּעִים** את הנשמה, מלשון **שֻׁבַּע**, מציינים את האדם בכוחות רוחניים שיאפשרו לו להתגבר על היצר והפיתויים שבעולם הזה, ולהפוך ולהיות צדיק. אז יורדת לה הנשמה לתוך גוף גשמי וחומרי, למקום גמור, "**חֲרָנָה**". השם **חֲרָן** מסמל **חרון-אף** של הקב"ה, הנולד ממעשיהם של אנשים המתנהגים כאנשי **חֲרָן**, מקום בו מרובות הקליפות המעלימות ומכסות על האלוקות.

כדוגמא ל"**מוסר החֲרָנִי**", ניקח את לָבָן **הארמי** (=הרמאי), אצלו הולך יעקב לגור, לעבוד ולבנות את ביתו. יעקב המודע לתכונת הרמאות המופלגת

וקדושות. אך כדי להביא גם נשמות גבוהות יותר, עם שגם הן קדושות, היה צורך בבלהה וזלפה ששורשן נמוך יותר וכך נאצלו ויצאו לעולם שנים-עשר השבטים.

איך נזכה לילדים טהורים וזכים?

ככל שהכלי של האדם נקי וטהור יותר, כך הוא יצליח להוריד לעולם נשמה גבוהה יותר ונקייה. ככל שמעשי האיש והאישה והתנהגותם ביום המצווה תהיה בקדושה וטהרה, לשם שמיים כדי להביא נשמה קדושה וטהורה ועל פי הלכות והוראות חכמי ישראל שאותן יש ללמוד, כך גם ימשכו נשמה גבוהה יותר וקדושה.

אם הבעל והאישה מצויים ברוגע, שלום, אהבה ביניהם ושומרים תורה ומצוות, או אז בתשעת חודשי ההריון, העובר ייצא זך וטהור. תשעת חודשי ההריון מהווים זיכוך חזק של התינוק, כשהוא מושפע **במיוחד מהאָם**, גם פיזית וגם רוחנית. על כן האָם צריכה להישמר כמעט, מרוגז, מלשון הרע ומראייה לא טובה מהרחוב, או מהטלוויזיה ומהאינטרנט. אז דרך התורה, התפילות, שמירת השבת ודרך ארץ, קדושה וטהרה, התינוק מזדכך וכך יגדל דור טהור וקדוש - דורו של משיח.

למעוניינים בפגישה עם **הרב ניר בן ארצי שליט"א** להתייעצות וברכה ניתן להתקשר לטל' 599-599-599 1 בין השעות 10:00 ל-15:00 בימים א'-ה'

של לבן, סוגר איתו עסקה, **אֶעֱבְדְךָ שְׁבַע שנים** ברחל בתך הקטנה". הוא מנסה לפרק מראש את כל המוקשים הפוטנציאליים. במלה **בִּרְחַל** לא ד', לבן עלול להביא לו איזושהי "רחל" מהשוק ולטעון שעמד בהסכם. לכן הוא מוסיף ומסייג **"בְּתָךְ"**. אך רחל אינה בתו היחידה של לבן, לבן עוד עלול לשנות ולהחליף את השמות בין בנותיו. "הקטנה", חותם איפוא יעקב, ניסוח המבטיח לכאורה, שאין פרוצות משפטיות. אך לא זוטות כאלה תעצורנה בעד לבן ואכן, "ויהי בבוקר והנה היא לָאָה".

נשוב למשימתו של יעקב, שדווקא **בְּחָרָן**, הוא בונה את ביתו ומוליד את שבטי ישראל (למעט בנימין), נשמות גבוהות בתוך גופים. תפקיד חשוב זה, של חיבור הנשמה עם הגוף, מרומז בשם **עֵקֶב**. **יעקב** מייצג את מידת האמת, **"תִּתֵּן אֶמֶת לְעֵקֶב..."**, המחברת את קו ימין, האות **אָ**, עם קו שמאל, האות **ת**, באמצעות קו האמצעי, האות **מ**, האמצעית מבין 27 האותיות (כולל האותיות הסופיות). אך יעקב מחבר לא רק במימד האופקי כנ", אלא גם במימד האנכי. השם **"עֵקֶב"**, בנוי מהאות י", המייצגת את הנשמה (הראש), ומצירוף האותיות **עקב**, המזכיר את **העקב** הנמוך, בעל העור העבה והגס, המייצג את הגוף הגשמי והחומרי. ודווקא באמצעות הגוף, **ורק באמצעותו**, יכולה הנשמה לעלות למדרגה רוחנית גבוהה יותר.

התורה מספרת לנו על "חלום יעקב" ומרחיבה בדבר **שכיבתו**, **"וישכב במקום ההוא"**. ולכאורה, איזה מסר יכולה פעולה כזו לשדר לנו? אנו מחשיבים במיוחד את הראש,

ושומרים עליו בדרך כלל, יותר משאנו שומרים על שאר איברי הגוף, ובוודאי שיותר מהעקב. ואכן, ברוב שעות היממה, מצוי הראש (פיזית) למעלה, גבוה, יחסית לשאר האיברים, ואילו העקב מקומו למטה, נמוך מכולם. הדבר נכון בהיותנו במצבים כמו עמידה, הילוך ואפילו במצב של ישיבה. לעומת זאת, בזמן השכיבה, כל האיברים מצויים באותו הגובה, מצב שכמו בא לומר שלכולם אותה חשיבות. משמעותה של 'שכיבה נכונה' בפנימיות, היא המשכת הקדושה שבנשמה אל תוך הגוף, בכך, הגוף הגשמי כמו מתאחד עם הנשמה. מצב זה מהווה עילוי רוחני, **"הליכה"** והתקדמות גם בעבור נשמה, כפי שמציגה התורה את **"ירידתו"** של יעקב **לְחָרָן כְּהִלִּיכָה**, **"וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה"**. ויעקב אכן מקבל אישור לכך, בראותו בחלומו את הסולם שלו, **"מֵצֵבֶת אֲרָצָה** וראשו מגיע **הַשָּׁמַיְמָה...**", הסולם שעליו להציב, כדי לקשר לגשר ולחבר, את הקדושה והחולין, את הגשם והרוח.